COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 28.3.2022
COM(2022) 129 final

RAPORT AL COMISIEI

privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în statele membre (2019-2020) pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor

{SWD(2022) 73 final}

Declinare a responsabilității

Comisia Europeană a elaborat și a publicat prezentul raport în conformitate cu articolul 114 din Regulamentul (UE) 2017/625. Prezentul raport urmărește să îmbunătățească disponibilitatea publică a informațiilor privind controalele oficiale efectuate de țările UE și controalele efectuate de Comisie cu privire la acestea, în domeniile siguranței alimentelor și a furajelor, sănătății animalelor și a plantelor, bunăstării animalelor, agriculturii ecologice și sistemelor din domeniul calității produselor agricole și alimentare. Doar Curtea de Justiție a Uniunii Europene are competența să interpreteze legislația UE. Scopul nostru este ca aceste informații să fie întotdeauna actualizate și exacte. Dacă ni se aduce la cunoștință prezența unor erori, vom încerca să le corectăm.

Materialele utilizate pentru prezentul raport:

- sunt informații cu un caracter general și nu sunt destinate să abordeze circumstanțele specifice ale vreunei persoane sau entități;
- nu sunt, în mod obligatoriu, exhaustive, complete, exacte sau actualizate;
- sunt furnizate parțial de autoritățile naționale din țările UE, asupra cărora Comisia nu are niciun control și pentru care Comisia nu își poate asuma nicio responsabilitate.

Este posibil ca unele date sau informații din prezentul raport să fi fost create sau structurate în fișiere sau formate care nu sunt lipsite de erori.

Cuprins

Rezumat 1

Introducere 3

Cadrul juridic 5

Controalele oficiale efectuate de țările UE 9

Prezentare generală 10

Rapoartele anuale ale țărilor UE 16

Organizarea și performanța sistemelor de control oficial 17

Măsuri luate pentru a asigura funcționarea eficace a MANCP 19

Acțiuni de asigurare a conformității din partea întreprinderilor 20

Asigurarea de către autoritățile naționale a respectării legislației 21

Acțiuni pentru a asigura funcționarea eficace a serviciilor de control oficial 23

Activitățile de control ale Comisiei în țările UE 24

Audituri 25

Recomandări 31

Rapoarte generale 32

Aspecte importante ale controalelor efectuate de Comisie (2019-2020) 34

Alte activități de control ale Comisiei 37

Introducerea animalelor și a mărfurilor pe teritoriul UE 38

Reziduurile de medicamente de uz veterinar și contaminanții proveniți din mediu prezenți în animale și în produsele de origine animală 39

Urmărirea sistematică a recomandărilor de audit 40

Audituri generale subsecvente 41

Profiluri de țară 42

Asigurarea respectării legislației 43

Sprijinul pentru țările UE 45

Rețele 46

O formare mai bună pentru o hrană mai sigură 49

Concluzii 51

Rezumat

Prezentul raport se referă la funcționarea generală a controalelor oficiale ale țărilor UE și la activitățile de control ale Comisiei desfășurate în 2019 și în 2020 pentru a asigura un nivel mare de protecție a sănătății și de încredere în lanțul alimentar, de la fermă la consumator. Aceste controale și audituri sunt importante pentru a verifica dacă întreprinderile respectă cerințele legale și, prin urmare, dacă consumatorii europeni pot avea încredere că alimentele pe care le consumă sunt sigure. Ele sunt, de asemenea, esențiale pentru a permite buna funcționare a unui comerț sigur cu alimente, animale și plante, atât în interiorul UE, cât și cu țările terțe.

Autoritățile naționale sunt responsabile de efectuarea controalelor oficiale pe baza riscurilor. În cazul în care întreprinderile situate de-a lungul lanțului alimentar nu respectă legislația relevantă, autoritățile au obligația de a pune în aplicare cerințele, asigurându-se că întreprinderile le îndeplinesc.

Serviciile Comisiei controlează punerea în aplicare de către țările UE a controalelor oficiale și a activităților de asigurare a respectării legislației. Rapoartele întocmite în urma acestor controale, publicate pe site-ul de internet al Comisiei, oferă o imagine clară a performanței țărilor UE și reprezintă o parte semnificativă a procesului de revizuire care asigură caracterul adecvat în raport cu scopul urmărit al legislației UE.

Controalele efectuate de Comisie arată că, în general, țările UE dispun de sistemele necesare pentru a monitoriza și a asigura faptul că întreprinderile pun în aplicare cerințele UE și pentru a lua măsuri în cazul în care există probleme de neconformitate. În unele țări, controalele au identificat deficiențe ale sistemelor de control oficial, indicând că se pot aduce îmbunătățiri.

Comisia monitorizează în mod sistematic respectarea recomandărilor sale în materie de audit adresate țărilor UE și, dacă este necesar, recurge la alte instrumente de asigurare a respectării lor. În plus, ea sprijină țările UE prin furnizarea de asistență tehnică și formare prin intermediul inițiativei „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” și al reuniunilor tehnice ale experților din țările UE.

Țările UE au raportat rezultatele controalelor din 2020 pentru prima dată într-un format electronic armonizat. Comisia și autoritățile naționale au elaborat un ghid în acest sens. Cu toate acestea, nu toate țările și-au prezentat toate datele în formatul solicitat, iar una dintre ele nu au raportat deloc. Comisia va continua să colaboreze cu autoritățile naționale pentru a îmbunătăți exhaustivitatea datelor pentru viitoarele rapoarte anuale.

În cursul anului 2020, pandemia de COVID-19 a generat provocări pentru autoritățile naționale și pentru Comisie în ceea ce privește finalizarea controalelor și auditurilor lor. Efectuarea cel puțin a unora dintre aceste controale și audituri de la distanță a servit la menținerea fluxului de animale, de plante și de mărfuri în condiții de siguranță și a prevenit deficitele de aprovizionare în condițiile neobișnuite generate de pandemia de COVID-19.

Introducere

UE vizează asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății și de încredere în domeniile siguranței alimentelor și a furajelor, sănătății animalelor și a plantelor, bunăstării animalelor, agriculturii ecologice și sistemelor privind originea geografică (denumire de origine protejată, indicație geografică protejată, specialități tradiționale garantate, DOP/IGP/STG). Persoanele care trăiesc în UE se așteaptă, pe bună dreptate, la aplicarea unor standarde înalte în aceste domenii.

Există un cadru juridic cuprinzător la nivelul UE pentru asigurarea unor controale coerente de-a lungul lanțului alimentar și furajer, de la fermă la consumator, și a unei monitorizări adecvate, asigurând în același timp o piață unică eficace și un comerț eficace cu țări din afara UE.

Unul dintre pilonii politicii UE integrate de siguranță alimentară de la fermă la consumator este faptul că fiecare țară a UE trebuie să aibă un sistem eficace de control oficial[1], bazat pe Regulamentul privind controalele oficiale[2], pentru a verifica și, dacă este necesar, pentru a asigura conformitatea întreprinderilor cu standardele UE pe tot parcursul lanțului alimentar și furajer. Țările UE trebuie să elaboreze planuri de control multianuale (MANCP) care să cuprindă toate domeniile reglementate de legislația UE în domeniul agroalimentar.

Comisia joacă un rol important în cadrul general de control la nivelul UE[3] și efectuează controale, inclusiv audituri, în țările UE pentru a verifica dacă autoritățile lor naționale își îndeplinesc obligațiile de control.

Țările UE trebuie să transmită Comisiei un raport anual[4] privind punerea în aplicare a controalelor lor oficiale în conformitate cu MANCP.

La rândul ei, Comisia elaborează un raport[5] privind efectuarea controalelor oficiale în țările UE, luând în considerare:

---

1 Prin „control oficial” se înțelege orice activitate desfășurată de autoritatea competentă dintr-o țară a UE cu scopul de a verifica respectarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor și faptul că animalele și mărfurile îndeplinesc cerințele.

2 Regulamentul (UE) 2017/625.

3 Articolul 116 din Regulamentul (UE) 2017/625.

4 Articolul 113 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/625.

5 Articolul 114 din Regulamentul (UE) 2017/625.

- rapoartele anuale prezentate de către autoritățile naționale cu privire la activitățile lor de control, precum și
- rezultatele controalelor efectuate de Comisie în țările UE.

Prezentul raport vizează anii 2019[6] și 2020. El constă într-o analiză:

- a rapoartelor anuale ale țărilor UE care vizează anii 2019 și 2020;
- a activităților de control ale Comisiei în țările UE;
- a acțiunilor subsecvente și de asigurare a respectării legislației ale Comisiei și a sprijinului acordat de ea autorităților naționale.

Raportul pune la dispoziție o compilare a unor date comparabile în cadrul unor statistici la nivelul UE pentru anul 2020. Aceste date vor permite, în timp, identificarea tendințelor în materie de controale și de probleme de neconformitate.

Raportul este însoțit de un document de lucru al serviciilor Comisiei care oferă mai multe detalii cu privire la controalele și auditurile efectuate de autoritățile naționale și de Comisie în domeniile lanțului alimentar care intră sub incidența Regulamentului privind controalele oficiale.

[6] Cerința ca țările UE să își transmită rapoartele anuale utilizând noul model de formular tip se aplică din anul 2020. Cerințele de raportare pentru 2019 au fost prevăzute în regulamentul anterior. Întrucât 2019 a fost un an de tranziție între cele două versiuni, prezentul raport combină ambii ani.

Cadrul juridic

În temeiul „legislației alimentare generale”[7], întreprinderile aflate de-a lungul lanțului alimentar au responsabilitatea principală de a asigura faptul că alimentele sunt sigure. Regulamentele UE specifice tratează cerințele privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice[8] și privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare (DOP/IGP/STG)[9].

Țările UE sunt obligate să verifice dacă întreprinderile respectă legislația UE aplicabilă și să asigure respectarea ei atunci când este necesar. Planurile de control naționale multianuale din statele membre descriu sistemele de control oficial în acest scop.

Regulamentul privind controalele oficiale stabilește cerințele pentru aceste sisteme de control, pentru MANCP[10] și pentru efectuarea controalelor oficiale. Cele mai relevante cerințe legate de sistemele de control oficial și de MANCP sunt următoarele:

- Domeniul de aplicare include:

— alimentele și siguranța alimentară;

— eliberarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic (OMG-uri) pentru producerea de alimente și furaje;

— furajele și siguranța furajelor;

— sănătatea animalelor;

— subprodusele de origine animală;

— bunăstarea animalelor;

— sănătatea plantelor;

— produsele de protecție a plantelor;

— producția ecologică și etichetarea produselor ecologice;

[7] Regulamentul (CE) nr. 178/2002.

[8] Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice.

[9] Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

[10] Articolele 109, 110 și 111 din Regulamentul (UE) 2017/625.

— utilizarea și etichetarea denumirilor de origine protejate, a indicațiilor geografice protejate și a specialităților tradiționale; precum și

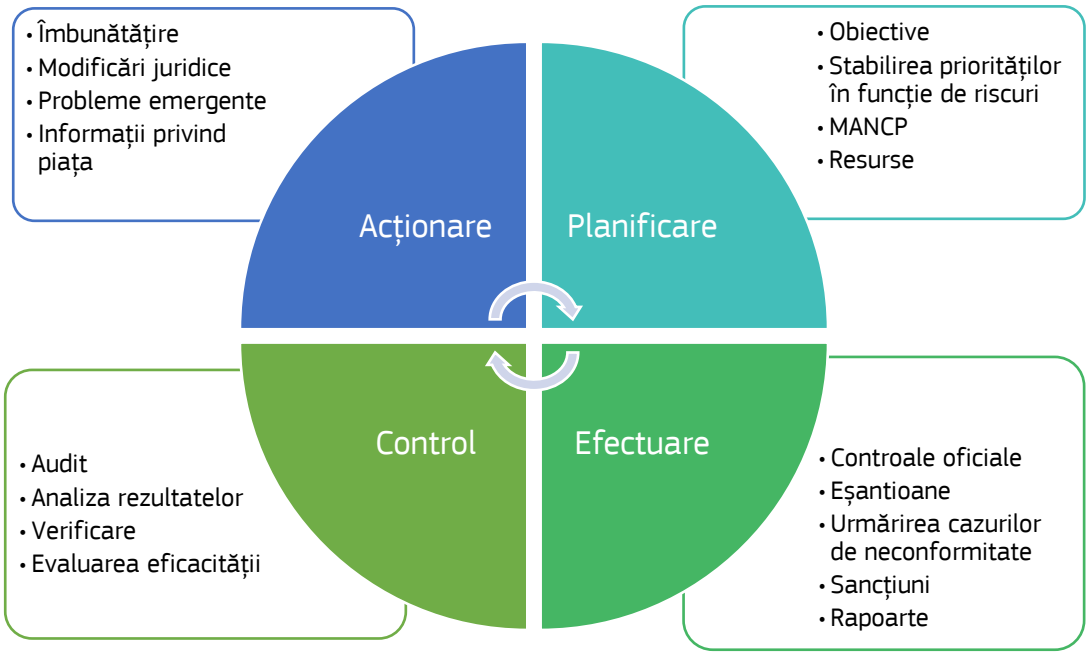
— cazurile de încălcare intenționată a normelor prin intermediul unor practici frauduloase sau înșelătoare.

- Autoritățile naționale trebuie să descrie în MANCP obiectivele lor strategice și clasificarea controalelor oficiale în funcție de risc.

- MANCP trebuie pus la dispoziția publicului, cu anumite excepții limitate.

Regulamentul privind controalele oficiale include dispoziții pentru îmbunătățirea continuă a controalelor oficiale[11]. Figura 1 prezintă modul în care rezultatele controalelor oficiale sunt importante pentru a sprijini țările UE să evalueze eficacitatea sistemelor lor de control și să aducă îmbunătățiri, dacă este necesar. În plus, modificările aduse legislației, problemele emergente și informațiile privind piața pot conduce la modificări ale planului de control.

Figura 1 – Sistemele de control oficial – Ciclul de îmbunătățire continuă

[11] Articolul 5 alineatul (1) litera (a), articolul 6 alineatul (1), articolul 12 alineatele (2) și (3) și articolele 109, 110 și 111 din Regulamentul (UE) 2017/625.

Regulamentul privind controalele oficiale prevede obligația Comisiei[12] de a efectua controale în țările UE, care trebuie să remedieze orice problemă identificată pe parcursul controalelor respective[13].

Țările UE trebuie să își transmită rapoartele anuale în format electronic pentru a facilita și mai mult compilarea datelor. În acest scop, Comisia a creat un model de formular tip[14], în colaborare cu autoritățile naționale. Comisia a dezvoltat o platformă digitală specifică pentru transmiterea rapoartelor anuale în acest nou format. În plus, rețeaua de reprezentanți ai țărilor UE cu privire la funcționarea MANCP, prezidată de Comisie, a elaborat o notă orientativă[15] cu privire la modul de completare a formularului, pentru a ajuta autoritățile naționale să îndeplinească noile cerințe de raportare.

Modelul de formular cuprinde informații privind modificările aduse MANCP, rezultatele controalelor oficiale, problemele de neconformitate detectate și măsurile luate pentru a asigura punerea în aplicare eficace a MANCP.

Scopul formatului standardizat este:

- asigurarea unei prezentări uniforme a rapoartelor anuale ale țărilor UE;
- integrarea altor cerințe de raportare existente; și
- facilitarea colectării și transmiterii de date comparabile, compilarea acestora în cadrul unor statistici la nivelul UE și pregătirea rapoartelor Comisiei privind funcționarea controalelor oficiale în întreaga UE.

Autoritățile naționale au utilizat pentru prima dată formularul electronic armonizat pentru a raporta cu privire la controalele oficiale efectuate în 2020.

Țările UE trebuie să își desfășoare controalele oficiale cu un nivel mare de transparență. Cel puțin o dată pe an, ele trebuie să publice informații relevante privind organizarea și efectuarea respectivelor controale. Țările UE pot decide să facă acest lucru prin publicarea raportului anual transmis Comisiei.

În timpul pandemiei de COVID-19 au existat măsuri de limitare a circulației persoanelor în practic toate țările UE. Ele au avut un impact negativ asupra capacității

[12] Articolul 116 din Regulamentul (UE) 2017/625.

[13] Articolul 119 din Regulamentul (UE) 2017/625.

[14] Regulamentul (UE) 2019/723 privind modelul de formular tip care trebuie utilizat în rapoartele anuale prezentate de statele membre.

[15] Comunicarea Comisiei privind un document de orientare referitor la modul de completare a modelului de formular tip.

țărilor de a mobiliza personal pentru controale oficiale, în special pentru cele care necesitau o prezență fizică la fața locului, analize de laborator în scopuri de control sau semnarea și eliberarea de certificate oficiale pe suport de hârtie. În martie 2020, Comisia a pus în aplicare măsuri temporare[16] pentru a menține buna funcționare a pieței interne a UE și pentru a asigura libera circulație a mărfurilor. Ele au facilitat:

- autorizarea persoanelor să efectueze controale oficiale;
- utilizarea datelor electronice și acceptarea copiilor certificatelor;
- utilizarea videoconferințelor și a altor instrumente de comunicare la distanță pentru controalele oficiale.

[16] Regulamentul (UE) 2020/466 privind măsurile temporare în timpul anumitor perturbări grave ale sistemelor de control ale statelor membre determinate de boala cauzată de noul coronavirus (COVID-19).

Partea 1

Controalele oficiale efectuate de țările UE

1
Prezentare generală

Producția și distribuția de alimente de la fermă la consumator constau în diferite lanțuri, care acoperă o gamă largă de domenii și de activități.

Tabelul 1 oferă o imagine de ansamblu a numărului total de entități din lanțul alimentar, de controale oficiale efectuate, de probleme de neconformitate identificate, de sancțiuni administrative și de acțiuni judiciare întreprinse de-a lungul lanțului alimentar, în 2020, la nivelul UE[17].

Tabelul 1 – Controale oficiale – 2020 – Cifre generale

Număr total al entităților din lanțul alimentar	Controale oficiale efectuate	Probleme de neconformitate identificate	Sancțiuni administrative aplicate	Acțiuni judiciare întreprinse
16 834 486	**4 125 695**	**654 955**	**388 268**	**12 699**

Figura 2 oferă o imagine de ansamblu a controalelor oficiale efectuate de statele membre în 2020, de la fermă la consumator[18] Aceasta indică numărul de operatori, de controale oficiale efectuate, de probleme de neconformitate identificate și de sancțiuni administrative aplicate, defalcate în funcție de diferitele activități din lanțul alimentar[19].

Tabelul 2 prezintă primele cinci sectoare ale lanțului alimentar, în cifre absolute, cu privire la numărul de entități, de controale oficiale efectuate, de probleme de neconformitate identificate și de sancțiuni administrative aplicate.

[17] Cifrele reprezintă suma pentru 26 de țări ale UE, deoarece Malta nu a trimis raportul său anual până la termen.

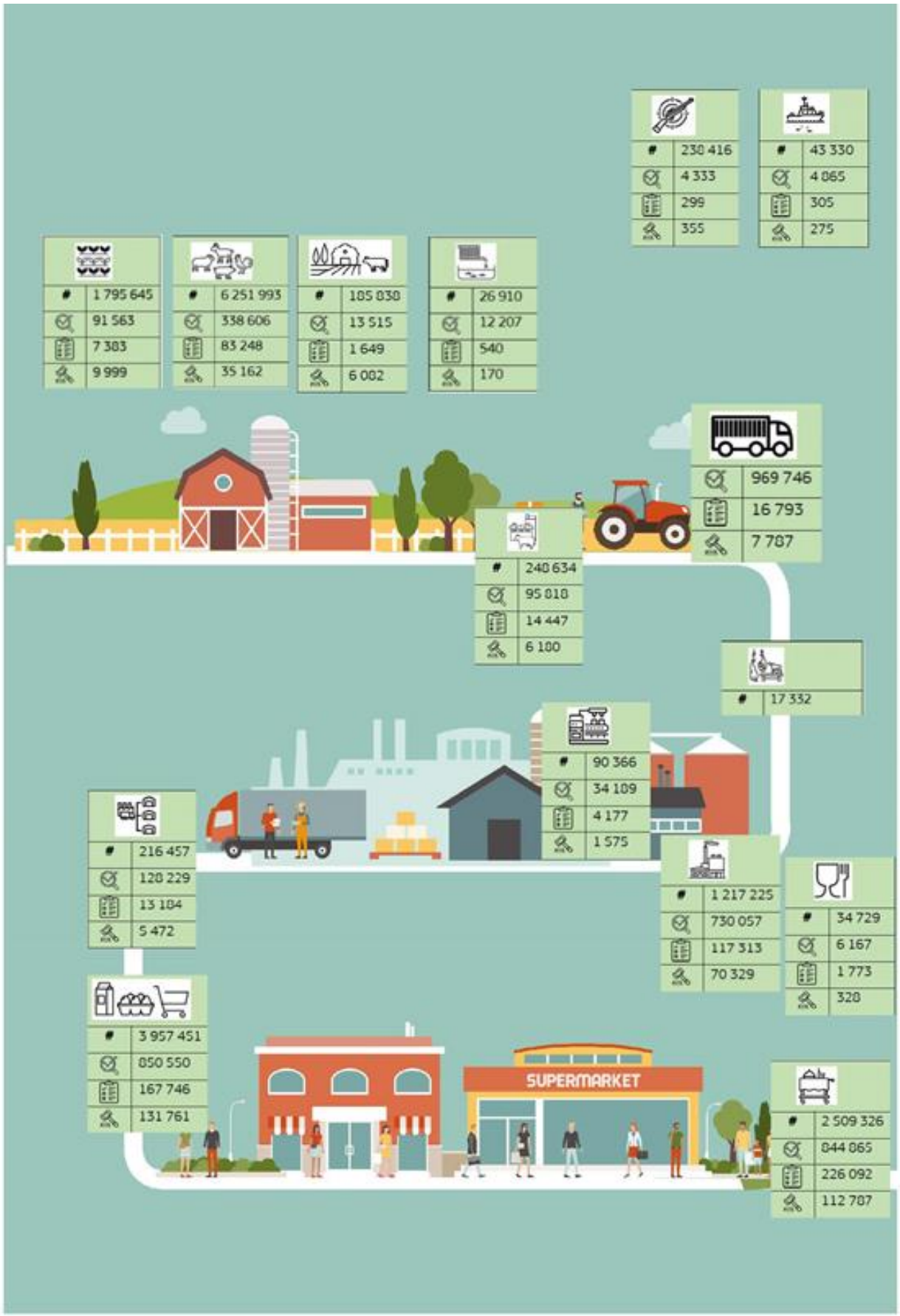
[18] Această cifră nu include controalele legate de sănătatea plantelor (și anume, emiterea de pașapoarte fitosanitare și aplicarea marcajului ISPM15 pe ambalajele din lemn pentru a demonstra că au fost tratate pentru a preveni răspândirea insectelor, a semințelor și a ciupercilor), de comercializarea produselor de protecție a plantelor și de utilizarea durabilă a pesticidelor în afara sectorului agricol.

[19] Autoritățile naționale nu trebuie să raporteze numărul de entități care își desfășoară activitatea în domeniul transportului de animale; în cazul abatoarelor și al unităților de manipulare a vânatului, datele solicitate pentru controalele oficiale și problemele de neconformitate au fost numărul de carcase sau greutatea, prin urmare nu se poate utiliza un total.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport[20] oferă o defalcare suplimentară a acestor cifre în diferitele domenii ale lanțului alimentar.

[20] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește documentul: Raportul Comisiei privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în statele membre (2019-2020) pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor.

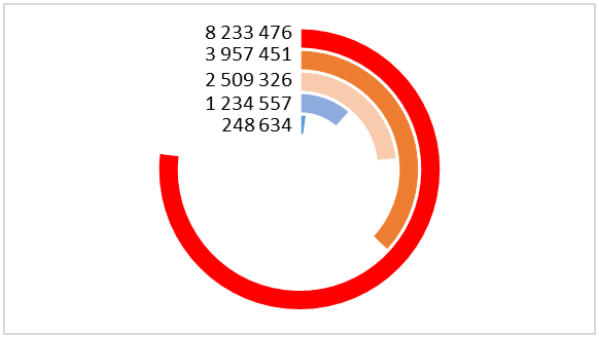
Figura 2 – Controale oficiale efectuate de țările UE – 2020

	Agricultură – plante	#	Numărul de operatori
	Agricultură – animale		Numărul de controale oficiale
	Agricultură – mixtă		Numărul de probleme de neconformitate
	Acvacultură		Numărul de sancțiuni administrative
	Pescuit		
	Vânătoare		
	Furaje		
	Transportul animalelor		
	Abatoare și unități de manipulare a vânatului		
	Producția de alimente		
	Prelucrarea subproduselor de origine animală		
	Distribuția de alimente		
	Comerț cu ridicata și cu amănuntul		
	Serviciile de alimentație		
	Producători de materiale care intră în contact cu alimentele		

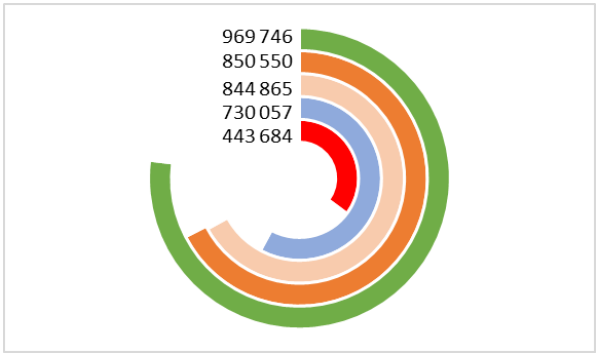
Tabelul 2 – Controalele oficiale din anul 2020 – Prezentare generală

Entități

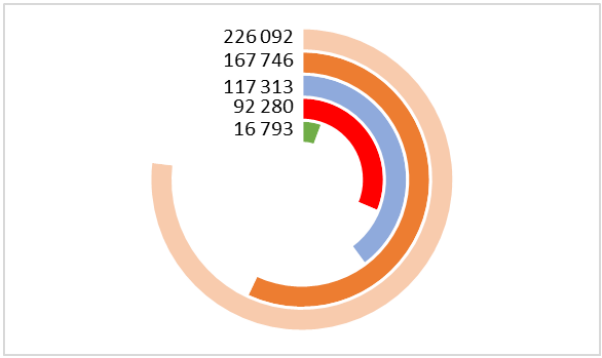
Agricultură	8 233 476
Comerțul cu ridicata cu alimente	3 957 451
Serviciile de alimentație	2 509 326
Producția de alimente	1 234 557
Furaje	248 634

Controale oficiale

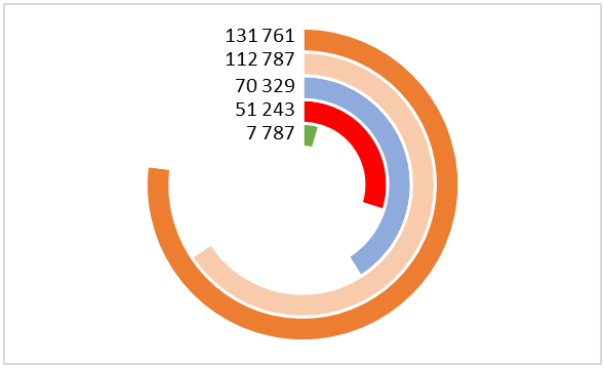
Transportul animalelor	969 746
Comerțul cu ridicata cu alimente	850 550
Serviciile de alimentație	844 865
Producția de alimente	730 057
Agricultură	443 684

Probleme de neconformitate

Serviciile de alimentație	226 092
Comerțul cu ridicata cu alimente	167 746
Producția de alimente	117 313
Agricultură	92 280
Transportul animalelor	16 793

Sancțiuni administrative

Comerțul cu ridicata cu alimente	131 761
Serviciile de alimentație	112 787
Producția de alimente	70 329
Agricultură	51 243
Transportul animalelor	7 787

2
Rapoartele anuale ale țărilor UE

Utilizarea noului model de formular tip[21] pe platforma digitală facilitează raportarea, prin mijloace electronice și în mod uniform, a rezultatelor controalelor oficiale, a tipului și numărului de cazuri de neconformitate și a măsurilor luate. Formularul permite ca aceste date să fie compilate mai ușor în cadrul unor statistici la nivelul UE.

Termenul legal pentru transmiterea raportului electronic este 31 august. Deoarece această platformă a fost utilizată pentru prima dată pentru rapoartele anuale vizând anul 2020, platforma a fost deschisă din nou la 15 octombrie 2021 pentru a permite raportările întârziate. Cu toate acestea, Malta nu și-a prezentat raportul în timp util pentru a fi inclus în prezentul raport.

Din cauza schimbărilor în ceea ce privește raportarea, unele țări din UE s-au confruntat cu probleme legate de colectarea datelor în formatul solicitat. De asemenea, a fost mai dificil pentru țările UE să compare rezultatele controalelor lor cu cele din anii precedenți.

Platforma de raportare conține câteva casete de text pentru a descrie subiectele relevante. Autoritățile naționale au furnizat mai puține informații decât în rapoartele din anii precedenți și mai puține decât se prevăzuse în nota orientativă.

În ceea ce privește bunăstarea animalelor, în general, țările UE nu au furnizat nicio analiză a celor mai grave constatări, nici planurile lor de acțiune pentru prevenirea sau reducerea recurenței. Acest aspect face imposibilă furnizarea de către Comisie a unui rezumat în această privință.

În mod similar, informațiile furnizate cu privire la controalele care vizau practicile frauduloase și înșelătoare au fost foarte limitate.

[21] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/723 al Comisiei.

3

Organizarea și performanța sistemelor de control oficial

Țările UE au instituit sisteme de control oficial pentru a verifica aplicarea cadrului juridic de către întreprinderile din domeniul alimentar și furajer.

În MANCP, autoritățile naționale și-au stabilit obiectivele strategice. Orientările pentru completarea rapoartelor anuale le invită să includă un tabel cu rezultatele indicatorilor de performanță utilizați pentru măsurarea acestor obiective. Majoritatea țărilor UE nu au furnizat o astfel de imagine de ansamblu a rezultatelor indicatorilor lor. Câteva exemple pozitive de menționat sunt următoarele:

- Belgia include barometre pentru siguranța alimentară, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor în raportul său anual public (până în anul de raportare 2019, acesta era raportul transmis Comisiei). Compararea rezultatelor barometrelor pentru diferiți ani permite cititorilor să verifice dacă se îmbunătățește sau nu situația din domeniile respective.

- Finlanda a furnizat câteva exemple privind modul în care rezultatele controalelor oficiale pot conduce la modificări ale țintelor sau ale obiectivelor:

    - numărul mare de deficiențe observate în ceea ce privește bunăstarea animalelor în timpul transportului a condus la o creștere a frecvenței controalelor oficiale privind bunăstarea animalelor în timpul transportului;

    - în ceea ce privește eșantionarea îngrășămintelor, numărul deficiențelor pe care le-au identificat a fost relativ mare în raport cu numărul mic de eșantioane prelevate, ceea ce indică o direcționare reușită a controalelor bazată pe riscuri;

    - supravegherea pieței în ceea ce privește comerțul cu semințe a prezentat mai puține deficiențe decât în anii precedenți. Pe de altă parte, aproximativ 30 % dintre cazuri au condus la sancțiuni, ceea ce demonstrează o îmbunătățire a eficacității controalelor.

Toate țările UE s-au confruntat cu probleme în ceea ce privește punerea în aplicare integrală a programelor de inspecție, din cauza restricțiilor instituite pentru a limita pandemia de COVID-19.

Printre alți factori care au împiedicat autoritățile naționale să pună în aplicare integral programele planificate s-au numărat nivelul de personal, resursele și pregătirile pentru Brexit.

Controalele oficiale în timpul unei pandemii

Diferitele restricții instituite pentru a limita răspândirea COVID-19 și impactul acestora asupra mobilizării resurselor de personal au îngreunat efectuarea de către țările UE a tuturor controalelor oficiale planificate inițial pentru 2020. Deși a existat flexibilitate în ceea ce privește modul de efectuare a controalelor oficiale, autoritățile naționale au trebuit să revină asupra planurilor de continuitate a activității și să acorde prioritate activităților de control considerate absolut esențiale, abordând, în același timp, schimbările cauzate de pandemie legate de introducerea alimentelor pe piața UE, cum ar fi creșterea înregistrată de comerțul electronic și de serviciile de vânzare la pachet a unor alimente preparate.

Printre acțiunile întreprinse de autoritățile naționale s-au numărat:

- amânarea și/sau reducerea numărului de controale efectuate în anumite domenii (pe baza evaluării riscurilor);
- reducerea timpului necesar la fața locului prin efectuarea de la distanță a părții de documentare a controalelor;
- utilizarea unor tehnici de audit de la distanță.

4

Măsuri luate pentru a asigura funcționarea eficace a MANCP

Obiectivul MANCP este de a asigura efectuarea controalelor oficiale într-un mod bazat pe riscuri și eficient de-a lungul întregului lanț agroalimentar, în conformitate cu Regulamentul privind controalele oficiale.

Atunci când controalele oficiale identifică probleme de neconformitate, autoritățile naționale trebuie să ia măsuri pentru a asigura faptul că întreprinderea remediază problema și previne repetarea acesteia[22].

Autoritățile naționale au, de asemenea, obligația de a verifica funcționarea eficace a sistemului de control oficial și de a lua măsurile necesare pentru a remedia deficiențele identificate ale sistemelor lor de control[23].

[22] Articolul 138 din Regulamentul (UE) 2017/625.

[23] Articolul 12 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2017/625.

4.1
Acțiuni de asigurare a conformității din partea întreprinderilor

Unele rapoarte anuale au oferit exemple de acțiuni întreprinse de autoritățile naționale.

Țările UE organizează campanii de informare a publicului și oferă îndrumare și oportunități de formare întreprinderilor, pentru a le ajuta să respecte normele în materie de siguranță alimentară.

Belgia, Țările de Jos și Suedia includ rezultatele unor sisteme de asigurare private (prin terțe părți) în sistemele lor de control oficial. Belgia și Finlanda au remarcat că rezultatele inspecțiilor sunt mai bune în întreprinderile certificate în cadrul acestor sisteme.

Finlanda publică rapoarte specifice fiecărui sector. Ea a remarcat că printre principalele modalități de îmbunătățire a eficacității se numără intensificarea interacțiunii cu toate părțile interesate. Prin urmare, controalele oficiale și rezultatele lor publicate contribuie la îmbunătățirea condițiilor de funcționare și a competitivității întreprinderilor, de exemplu, prin sprijinirea capacității acestora de a se angaja în comerțul internațional și prin prevenirea proactivă a problemelor.

Polonia publică informații sintetizate cu privire la rezultatele controalelor efectuate de inspectoratul ei pentru comerț. Ea adaugă sfaturi practice pentru consumatori cu privire la modul în care ar trebui să aleagă produsele și să evite să fie induși în eroare. De asemenea, Polonia publică decizii administrative de impunere a unor amenzi întreprinderilor pentru introducerea pe piață a unor produse de calitate comercială insuficientă, inclusiv a produselor contrafăcute.

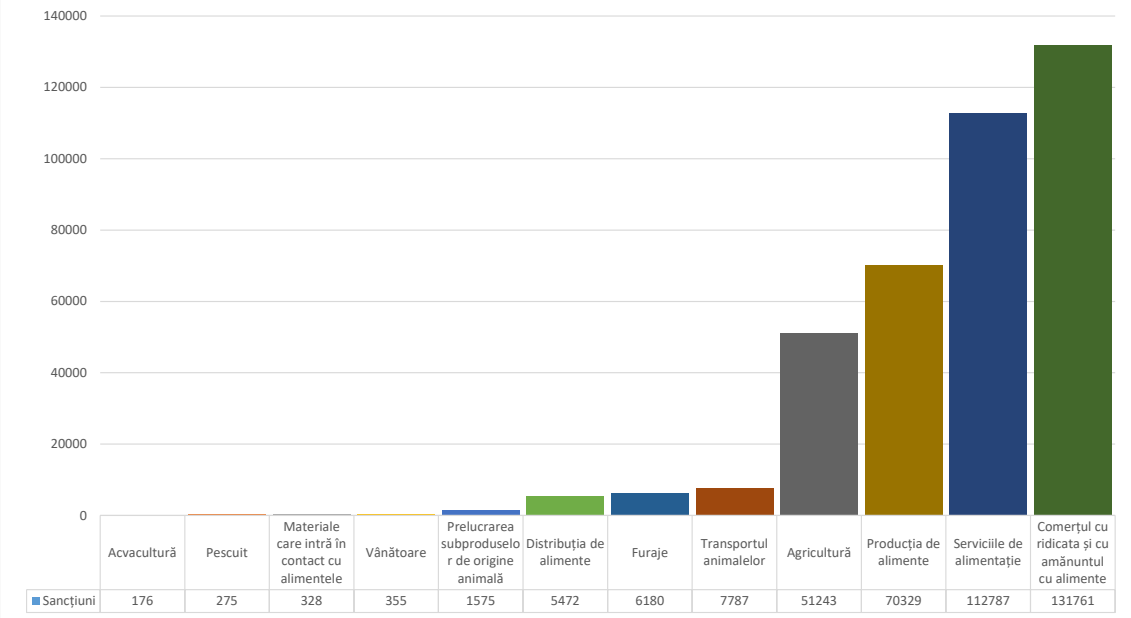
4.2
Asigurarea de către autoritățile naționale a respectării legislației

Țările UE aplică o serie de măsuri coercitive, de la avertismente verbale și scrise, până la confiscarea și distrugerea mărfurilor și la retragerea (temporară) sau restricționarea autorizațiilor acordate întreprinderilor. Amenzile administrative sunt utilizate ca măsură descurajantă. Trimiterea în judecată rămâne o măsură folosită doar în ultimă instanță.

Autoritățile naționale trebuie să dispună de sancțiuni/pedepse eficiente, proporționale și cu efect de descurajare[24].

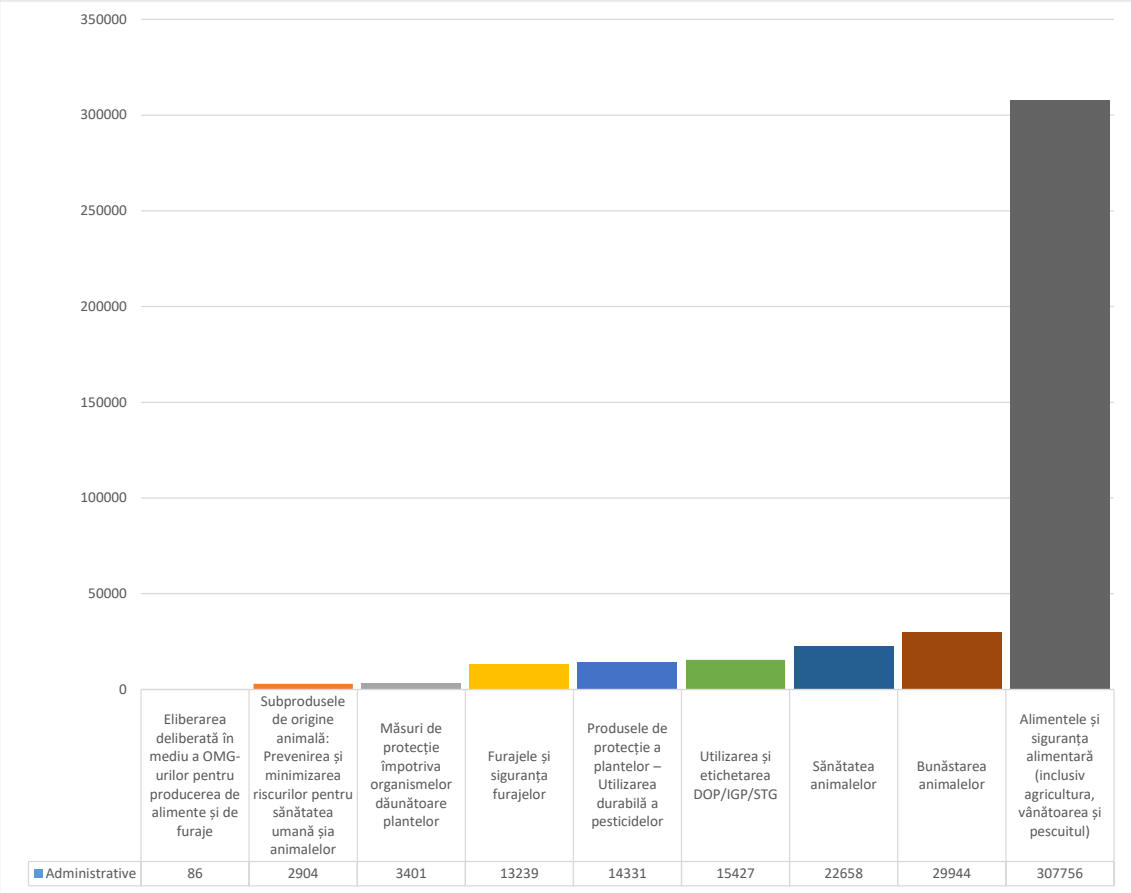
Tabelul 3 prezintă numărul de sancțiuni administrative aplicate în diferitele părți ale lanțului alimentar. Tabelul 4 prezintă aceste sancțiuni în diferite domenii, iar tabelul 5 prezintă numărul de acțiuni judiciare întreprinse în diferite domenii.

Tabelul 3 – Sancțiuni administrative – Activități – 2020

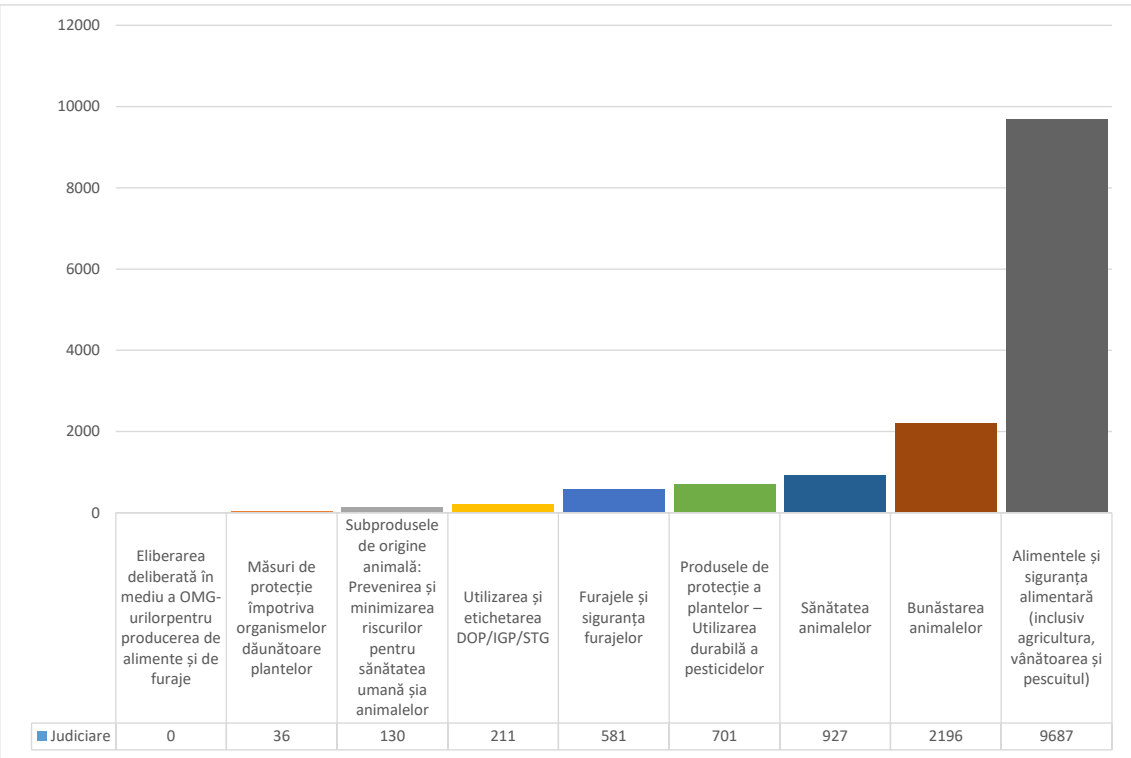

[24] Articolele 54 și 55 din Regulamentul (CE) nr. 882/2004 (până la 14 decembrie 2019) și articolele 137, 138 și 139 din Regulamentul (UE) 2017/625.

Tabelul 4 – Sancțiuni administrative – Domenii – 2020

Tabelul 5 – Acțiuni judiciare întreprinse – 2020

4.3
Acțiuni pentru a asigura funcționarea eficace a serviciilor de control oficial

Țările UE trebuie să desfășoare audituri asupra propriilor sisteme de control sau să solicite efectuarea auditării lor, precum și să dispună de proceduri de verificare a controalelor[25] pentru a asigura conformitatea și eficacitatea sistemelor de control.

Rapoartele anuale au inclus informații limitate cu privire la respectivele audituri și la alte activități de verificare care evaluează eficacitatea sistemelor de control oficial.

Suedia a descris unele beneficii ale cooperării dintre diferitele autorități. Etapa inițială a bunelor practici de control s-a axat pe două domenii, și anume procedura de control și etica în cadrul postului ocupat. Autoritățile au elaborat orientări și un curs de formare online. Unul dintre obiectivele generale este ca autoritățile care cooperează să își asume responsabilitatea comună pentru întregul lanț alimentar, inclusiv să fie pregătite pentru evenimente neplanificate și neprevăzute. Bunele practici de control implică trecerea la o cultură a controlului diferită și crearea unui sistem de echivalare între sistemele lor.

Pentru a asigura eficacitatea sistemului său de control oficial, Germania a inclus trei obiective operaționale în MANCP, referitoare la standardul profesional al auditurilor, la planificarea auditurilor în funcție de riscuri și la eficacitatea controalelor oficiale.

[25] Articolele 6 și 12 din Regulamentul (UE) 2017/625.

Partea 2

Activitățile de control ale Comisiei în țările UE

1
Audituri

Direcția pentru audituri și analize în materie de sănătate și alimentație din cadrul Direcției Generale Sănătate și Siguranță Alimentară a Comisiei Europene verifică dacă legislația UE privind siguranța alimentelor și a furajelor, sănătatea animalelor, bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor, agricultura ecologică și sistemele privind originea geografică (DOP/IGP/STG) este pusă în aplicare și executată în mod corespunzător în țările UE. Principalul instrument utilizat este auditul.

Efectuăm aceste controale în mod regulat și în cooperare cu autoritățile competente din țările UE.

Un element frecvent al auditurilor este verificarea la fața locului, în care experții Comisiei interacționează cu autoritățile naționale care efectuează controale oficiale. Experții Comisiei sunt asistați în mod regulat de către experți din țările UE în această sarcină.

Aceste controale vizează:

- verificarea aplicării legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, subprodusele de origine animală, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, utilizarea durabilă a pesticidelor, organismele modificate genetic, producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, utilizarea și etichetarea denumirilor de origine protejate, a indicațiilor geografice protejate și a specialităților tradiționale;
- verificarea funcționării și a organizării sistemelor naționale de control și a autorităților competente;
- investigare și colectarea de informații
  - privind controalele oficiale și practicile de asigurare a respectării legislației;
  - privind problemele importante sau recurente legate de aplicarea normelor sau de asigurarea respectării acestora;

— în legătură cu situațiile de urgență, cu problemele emergente sau cu noile evoluții.

DIRECȚIA GENERALĂ SĂNĂTATE ȘI SIGURANȚĂ ALIMENTARĂ

DIRECȚIA PENTRU AUDITURI ȘI ANALIZE ÎN MATERIE DE SĂNĂTATE ȘI ALIMENTAȚIE

Publicăm programul nostru de lucru anual și o actualizare la jumătatea anului pe site-ul de internet al Comisiei.

Urmăriți scurtele noastre materiale video pentru a vedea modul în care ne organizăm activitatea de audit și de analiză și modul în care a ea generează beneficii pentru cetățenii din UE.

Programele de auditare și de analizare din perioada 2019-2020[26] s-au axat pe:

- rezistența la antimicrobiene;
- un nivel mai bun de pregătire pentru amenințările la adresa sănătății umane, a animalelor și a plantelor, de prevenire a lor și de răspuns la ele;
- alimente și sisteme de producție a alimentelor sigure și durabile;
- punerea în aplicare eficientă a legislației UE privind alimentele;
- producția durabilă de alimente, prin care se îmbunătățește bunăstarea animalelor;
- controale eficace, eficiente și fiabile.

În 2019 și 2020, am efectuat 170 de audituri și de controale similare asupra sistemelor de control oficial din țările UE.

[26] Programele de lucru sunt publicate pe site-ul de internet al Comisiei.

Diagrama 1 ilustrează numărul de audituri efectuate în fiecare țară a UE. Diagrama 2 prezintă numărul de audituri pentru fiecare domeniu supus controalelor.

Diagrama 1 – Audituri efectuate – Țările UE – 2019-2020

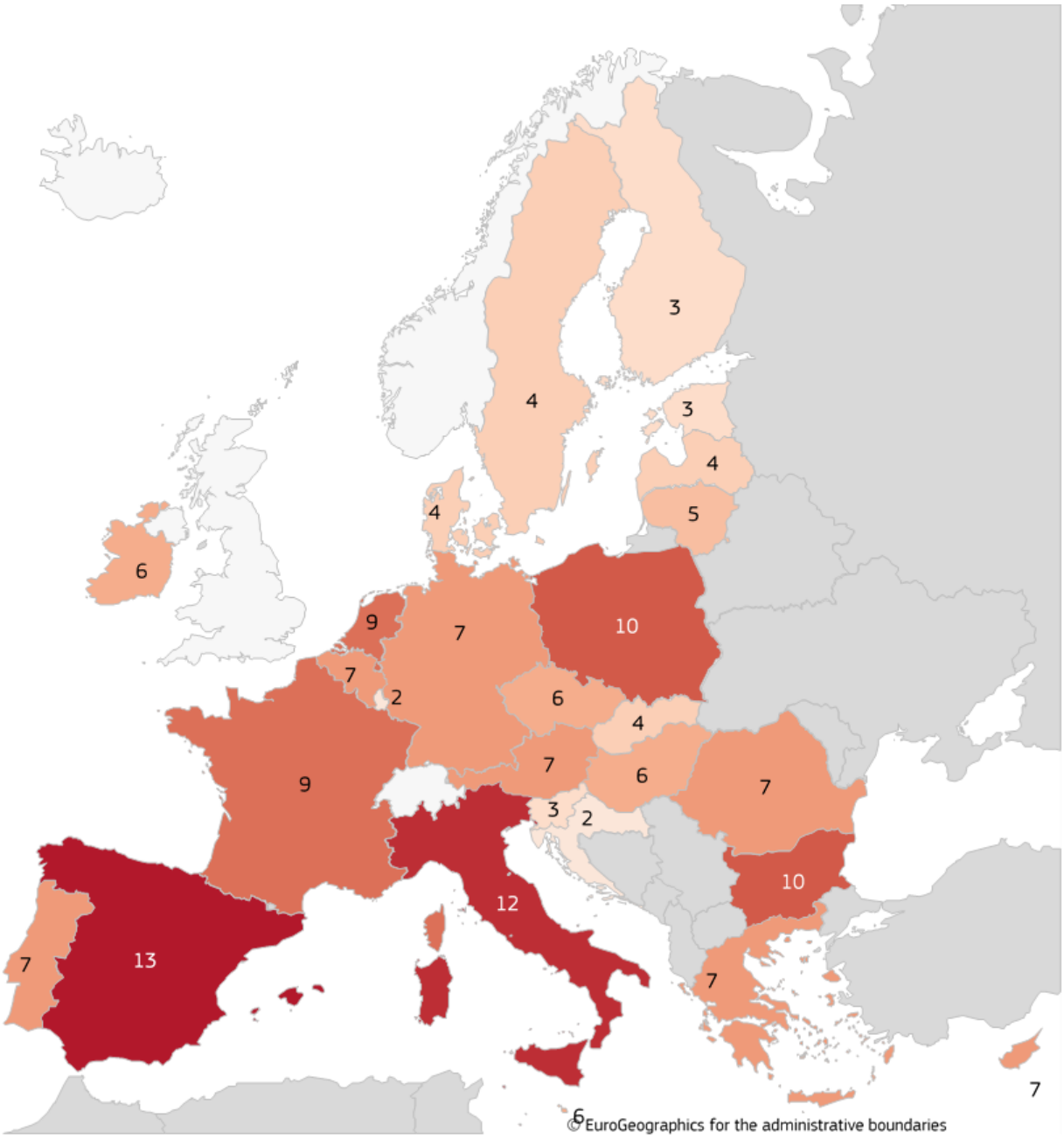
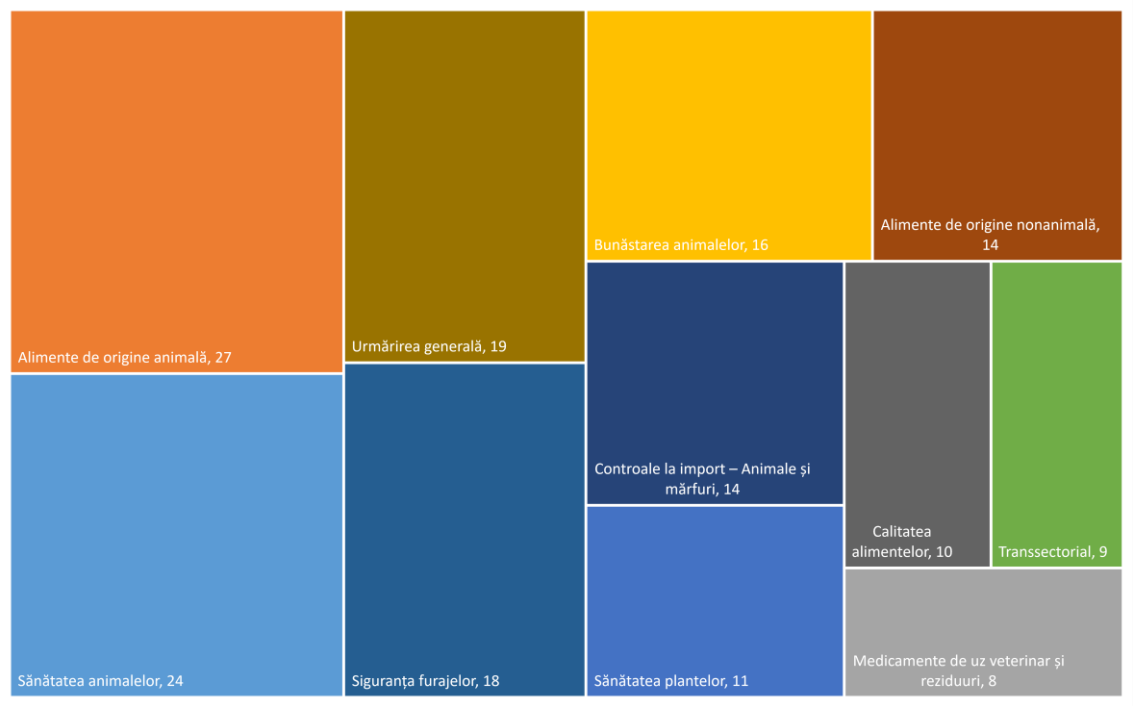

Diagrama 2 – Audituri efectuate pentru fiecare domeniu supus controalelor – 2019-2020

Rapoartele auditurilor individuale sunt disponibile publicului pe site-ul de internet al Comisiei.

Controalele Comisiei în timpul unei pandemii

Restricțiile de călătorie impuse din cauza pandemiei de COVID-19 au necesitat o regândire a modului în care ne efectuăm controalele și a utilizării metodelor de audit de la distanță în anumite domenii.

În total, 43 dintre auditurile din perioada 2019-2020 au fost efectuate integral de la distanță, inclusiv prin utilizarea videoconferințelor în locul reuniunilor față în față. Ele au furnizat un anumit nivel de dovezi. Cu toate acestea, nu s-au putut vizita de la distanță instalațiile operatorilor economici pentru a se asigura punerea în aplicare a controalelor oficiale.

Regulamentul privind controalele oficiale prevede obligația Comisiei de a elabora un program anual sau multianual al controalelor[27] pentru a verifica modul în care

[27] Articolul 118 din Regulamentul (UE) 2017/625.

legislația UE privind lanțul agroalimentar este pusă în aplicare în țările UE. Programul pentru perioada 2021-2025[28]a fost adoptat la 23 octombrie 2020.

[28] Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1550 de instituire a programului multianual de controale pentru perioada 2021-2025 care urmează să fie efectuat de către experții Comisiei în statele membre în vederea verificării aplicării legislației Uniunii privind lanțul agroalimentar.

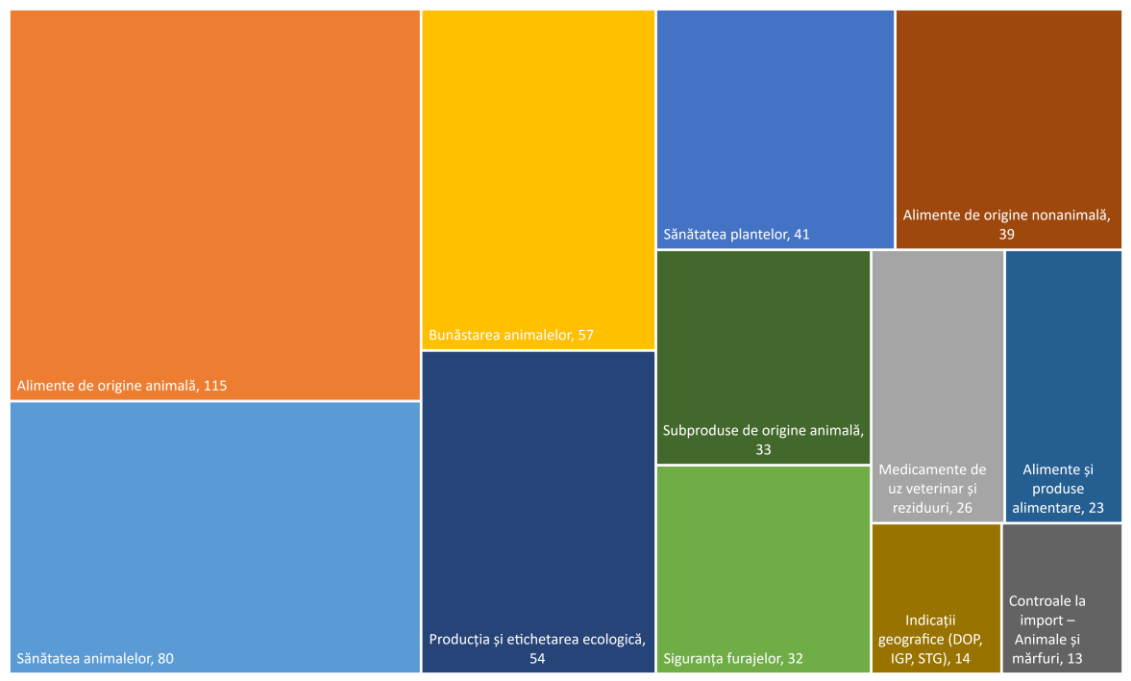
2

Recomandări

Auditurile noastre conduc în general la recomandări de măsuri corective. Țările UE trebuie să ia măsurile necesare pentru a aborda aceste recomandări[29] și trebuie să le descrie în planurile de acțiune.

Controalele efectuate în perioada 2019-2020 au condus la un total de 527 de recomandări adresate țărilor UE. Diagrama 3 prezintă o imagine de ansamblu a acestora pentru fiecare sector. Documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei oferă o defalcare suplimentară a cifrelor pentru diferitele domenii supuse auditurilor.

Diagrama 3 – Recomandări formulate în funcție de sectoarele supuse auditurilor – 2019-2020

[29] Articolul 117 litera (a) și articolul 119 litera (a) din Regulamentul (UE) 2017/625.

3
Rapoarte generale

Rapoartele generale grupează constatările și concluziile unei serii de controale efectuate de Comisie într-un anumit domeniu pentru a oferi o imagine de ansamblu la nivelul UE. Aceste rapoarte identifică ceea ce funcționează sau nu în legătură cu punerea în aplicare a controalelor și aplicarea legislației. Ele oferă, de asemenea, o bună ocazie de a împărtăși exemple de bune practici observate în țările UE. Aceste rapoarte contribuie la politica UE și pot asigura, de asemenea, baza pentru schimburile cu experți din țările UE în cadrul inițiativei „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” pentru a discuta probleme comune și pentru a împărtăși bunele practici.

Tabelul 4 – Rapoarte generale publicate în 2019 și 2020

Numărul raportului	Tema
2017-6304	Gripa aviară
2018-6525	Raport general privind siguranța alimentelor importate
2018-6537	Raport general privind vânzările de alimente prin internet
2018-6780	Produsele biocide
2018-6810	Auditurile controalelor oficiale în țările UE
2019-6788	Măsuri de combatere a rezistenței la antimicrobiene prin utilizarea prudentă a antimicrobienelor la animale
2019-6789	Monitorizarea RAM a bacteriilor zoonotice și comensale
2019-6865	Plante destinate plantării și semințe
2019-6876	Controale fitosanitare la import
2019-6834	Bunăstarea animalelor exportate pe cale rutieră
2019-6835	Bunăstarea animalelor exportate pe mare
2017-6246	Raport general privind practicile comune în domeniul igienei în momentul sacrificării
2020-7100	Raport general – Controalele oficiale privind aditivii furajeri, ingredientele și trasabilitatea acestora

Numărul raportului	Tema
2020-7105	Controale oficiale privind cerințele de igienă, trasabilitate și comerț vizând proteinele animale prelucrate.

4

Aspecte importante ale controalelor efectuate de Comisie (2019-2020)

Auditurile în domeniul siguranței alimentare au evidențiat provocările deosebite cu care se confruntă autoritățile competente din țările UE în ceea ce privește:

- alimentele gata pentru consum (de origine animală), în cazul cărora nevoia de formare și de alte tipuri de sprijin pentru oficiali, precum și lipsa recenziilor sistematice ale întreprinderilor limitează urmărirea deficiențelor identificate în procedurile întreprinderilor de prevenire a contaminării încrucișate și a deficiențelor identificate prin eșantionare și testare;

- carnea de cal, în cazul căreia auditurile efectuate în urma scandalului cărnii de cal au identificat probleme legate de pașapoartele cailor, bazele de date și controalele cu privire la înregistrarea tratamentelor neautorizate; și

- alimente de origine nonanimală, în cazul cărora se pot îmbunătăți controalele privind fructele delicate și legumele congelate.

Am organizat o serie de audituri pentru a analiza într-un mod mai aprofundat și mai amplu întregul sector al furajelor, inclusiv subprodusele de origine animală, deoarece seriile de audituri anterioare au dezvăluit unele deficiențe sistemice. Auditurile respective au constatat că era în continuare necesară îmbunătățirea trasabilității proteinelor animale prelucrate.

Auditurile privind sănătatea animală au analizat prevenirea bolilor, gradul de pregătire pentru apariția focarelor și capacitatea de răspuns. Informațiile obținute cu privire la pesta porcină africană și la gripa aviară înalt patogenă au contribuit la elaborarea unei serii de documente strategice și de politici ale Comisiei privind gestionarea acestor boli.

În ceea ce privește zoonozele:

- în legătură cu *Salmonella* la populațiile de păsări de curte, auditurile au arătat că, în general, țările UE au pus în aplicare programe care respectă cerințele și care au fost eficace din punctul de vedere al atingerii obiectivelor UE privind

prevalența *Salmonella*. Cu toate acestea, în majoritatea cazurilor, rata de detectare în eșantioanele prelevate de întreprinderi (care oferă o acoperire mult mai continuă a stării efectivelor decât eșantioanele oficiale) este semnificativ mai mică decât în eșantioanele oficiale. Acest aspect ar putea face ca prelevarea de probe de către întreprinderi să devină o contribuție ineficace la programe și sugerează că este probabil ca infecțiile prezente la un nivel mic în efective să rămână nedetectate.

- în legătură cu rabia, auditurile au relevat o bună punere în aplicare a programelor de vaccinare, care a condus la o scădere a numărului de cazuri la animale.

Majoritatea țărilor UE întâmpină dificultăți în a-și demonstra nivelul sau tendințele în materie de conformitate cu privire la bunăstarea animalelor, din cauza absenței obiectivelor specifice și/sau a lipsei de indicatori definiți în vederea monitorizării.

A fost finalizat un proiect cu o durată de trei ani de reducere a codotomiei de rutină la purcei. El a inclus audituri și vizite în mai multe țări ale UE efectuate de o echipă de experți cu experiență practică în domeniul creșterii porcilor cu cozi intacte. Printre rezultatele sale s-au numărat planuri de acțiune din partea tuturor țărilor UE care nu respectă normele, care vor contribui la realizarea progreselor suplimentare necesare pentru a opri practica codotomiei de rutină.

Am continuat să efectuăm audituri privind transportul animalelor pe mare și să colaborăm cu Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă pentru a institui un sistem de îmbunătățire a controalelor oficiale asupra navelor de transport pentru animale vii și, prin urmare, de îmbunătățire a bunăstării animalelor în timpul transportului maritim.

Utilizarea instrumentelor de vizualizare pe un portal de internet sprijină luarea rapidă a deciziilor, conducând la sporirea protecției sănătății plantelor. Auditurile privind măsurile de control luate de țările UE în care există infecții cu organisme dăunătoare plantelor contribuie la îmbunătățirea controalelor și sprijină activitățile de eradicare a lor.

Deși țările UE au înregistrat progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor, controalele privind punerea în aplicare a combaterii integrate a dăunătorilor de către fermieri și cultivatori rămân un motiv de îngrijorare.

În majoritatea țărilor UE, organismele private de control certifică producția ecologică, precum și utilizarea și etichetarea acestor produse. Supravegherea acestor organisme de control de către autoritățile competente necesită îmbunătățiri suplimentare.

Controalele oficiale legate de produsele certificate în cadrul sistemelor privind originea geografică (DOP/IGP/STG) nu verifică întotdeauna dacă aceste produse respectă normele din caietul de sarcini.

Țările UE dispun de anumite mecanisme pentru a face față amenințărilor de fraudă din lanțul agroalimentar, dar controalele oficiale axate pe practicile frauduloase și înșelătoare nu sunt încă instituite în mod sistematic în toate domeniile supuse controalelor.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport descrie mai detaliat câteva dintre principalele domenii în care Comisia a efectuat audituri.

5
Alte activități de control ale Comisiei

5.1
Introducerea animalelor și a mărfurilor pe teritoriul UE

Țările UE au obligația de a efectua controale oficiale asupra animalelor, mărfurilor de origine animală și anumitor mărfuri de origine nonanimală care sunt introduse pe teritoriul UE. Ele efectuează majoritatea controalelor respective la posturile de control la frontieră desemnate în acest scop. Scopul controalelor este de a se asigura faptul că animalele, alimentele și furajele respectă standarde înalte identice cu standardele în vigoare pentru animalele și mărfurile produse în UE. Țările UE pot desemna posturi de control la frontieră pentru aceste controale numai după ce Comisia a stabilit că amplasarea și structura posturilor de control la frontieră propuse și mecanismele în vigoare îndeplinesc cerințele UE aplicabile[30]. În 2020, am primit și am evaluat 67 de notificări din partea țărilor UE cu privire la noi posturi de control la frontieră (sau modificări ale celor existente), inclusiv la centrele de inspecție ale acestora.

Am continuat să supraveghem în 2019 și în 2020 controalele oficiale efectuate de țările UE la introducerea animalelor și a mărfurilor pe teritoriul UE, fiind efectuate 11 audituri. Rezultatele acestora confirmă faptul că țările UE continuă să își îmbunătățească sistemele și punerea în aplicare a controalelor. Aceste audituri vor continua în anii următori. În plus, am efectuat evaluări documentare cu privire la punerea în aplicare a controalelor la introducerea animalelor și a mărfurilor pe teritoriul UE, prin intermediul posturilor de control la frontieră situate în regiunile ultraperiferice ale UE, aceste evaluări având, de asemenea, rezultate satisfăcătoare.

[30] Regulamentul (UE) 2017/625 și acte legislative conexe precum Regulamentul (UE) 2019/1014, Regulamentul (UE) 2019/1012 și Regulamentul (UE) 2019/1081.

5.2

Reziduurile de medicamente de uz veterinar și contaminanții proveniți din mediu prezenți în animale și în produsele de origine animală

Medicamentele de uz veterinar sunt utilizate pe scară largă în producția animalieră pentru a preveni sau a vindeca bolile. Concentrații foarte mici – reziduuri – ale substanțelor farmacologic active prezente în medicamentele de uz veterinar pot fi prezente în carnea, organele și produsele lactate provenite de la animalele tratate, precum și în lapte, ouă și miere. Concentrațiile sigure în alimente – „limita maximă a reziduurilor" – sunt stabilite la nivelul UE. Alimentele cu o concentrație de reziduuri sub limita respectivă sau egală cu aceasta sunt considerate sigure și pot fi introduse pe piață, demonstrând că principiile bunelor practici agricole și veterinare au fost respectate în producția animalieră (medicamentele au fost utilizate în conformitate cu instrucțiunile de pe etichetă). Țările UE pun în aplicare programe anuale de monitorizare a reziduurilor pentru a verifica dacă medicamentele de uz veterinar sunt utilizate în conformitate cu normele UE aplicabile și pentru a detecta posibila utilizare greșită sau ilegală a substanțelor farmacologic active. Aceste programe includ, de asemenea, monitorizarea animalelor și a produselor de origine animală pentru a depista prezența contaminanților și a pesticidelor care provin din mediu.

Împreună cu laboratoarele de referință relevante ale Uniunii Europene, analizăm planurile de monitorizare a reziduurilor ale țărilor UE și formulăm observații și recomandări cu privire la adecvarea acestora în fiecare an. De asemenea, auditățm punerea în aplicare de către țările UE a planurilor lor de monitorizare a reziduurilor, concentrându-ne asupra unor elemente precum performanța laboratoarelor și eficacitatea investigațiilor de urmărire legate de rezultatele neconforme. În 2019 și 2020, am efectuat opt audituri în țările UE, cu rezultate în mare măsură satisfăcătoare. Aceste audituri vor continua în anii următori.

6
Urmărirea sistematică a recomandărilor de audit

6.1
Audituri generale subsecvente

Prin intermediul auditurilor generale subsecvente urmărim în mod sistematic acțiunile pe care autoritățile competente s-au angajat să le pună în aplicare pentru a da curs recomandărilor formulate în rapoartele de audit. Aceste audituri acoperă toate recomandările „deschise" din toate sectoarele.

Aceste audituri pot fi:

- efectuate la birourile autorităților competente sau prin mijloace la distanță;
- efectuate ca exercițiu documentar de la birourile noastre (urmărire administrativă) sau
- axate pe o temă specifică: în puține cazuri, când rezultatul auditului este deosebit de problematic, sunt organizate audituri subsecvente specifice sectorului pentru a urmări acțiunile care trebuie să fie puse în aplicare de urgență de către țările UE.

Tabelul 5 – Audituri subsecvente în țările UE în perioada 2019-2020

Audituri generale subsecvente:	
Urmărire documentară:	
Temă specifică:	

Acest proces a continuat să fie eficient în abordarea marii majorități a problemelor identificate. Rezultatele acțiunilor aferente auditurilor generale subsecvente sunt publicate în profilurile de țară (a se vedea secțiunea 6.2 de mai jos).

Până la sfârșitul lunii decembrie 2020, țările UE au luat măsuri corective sau au furnizat angajamente satisfăcătoare pentru abordarea deficiențelor în intervale de timp acceptabile. Pe baza unui indicator pe o perioadă de trei ani, au fost luate măsuri corective pentru 92 % dintre recomandările rezultate în urma auditurilor efectuate în perioada de trei ani 2016-2018.

6.2
Profiluri de țară

Cunoștințele specifice pentru fiecare țară sunt importante pentru pregătirea auditurilor și pentru elaborarea politicilor. Prin urmare, menținem și publicăm profiluri de țară.

Aceste profiluri de țară sunt disponibile publicului și oferă o prezentare generală a fiecărei țări a UE, care include:

- cele mai recente cinci rapoarte de audit publicate;
- evaluarea acțiunilor întreprinse de țara respectivă ca răspuns la recomandările de audit;
- organizarea de controale oficiale în țara respectivă;
- linkuri către site-urile de internet relevante din țara respectivă.

Publicarea acestor profiluri de țară contribuie la asigurarea transparenței întregului ciclu de audit pentru public.

6.3
Asigurarea respectării legislației

Atunci când o țară a UE încalcă legislația UE, Comisia stabilește măsurile adecvate, de la caz la caz, în conformitate cu abordarea prevăzută în comunicarea sa intitulată „Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune”[31]. Aceste măsuri pot varia de la contactul cu autoritățile din țările UE la niveluri adecvate pentru asigurarea aplicării corecte a legislației UE, până la lansarea schimburilor EU Pilot și/sau a acțiunilor în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în ultimă instanță, în cazul în care toate celelalte căi de încurajare a conformității au fost epuizate. Pe lângă acțiunile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor legate de siguranța alimentară, printre alte instrumente de asigurare a respectării legislației se numără, de asemenea, măsurile de protecție sau de salvgardare. Acestea pot varia de la luarea de măsuri preventive privind comerțul cu animale, plante sau produse alimentare și furaje, precum și privind circulația acestora, până la adoptarea măsurilor de salvgardare în conformitate cu dispozițiile legislației relevante.

În cazul în care contactul cu țările UE sau schimburile EU Pilot nu conduc la remedierea încălcării legislației, procesul poate intra în etapele precontencioase și contencioase ale procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor[32].

În 2019, Comisia a deschis o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Cehiei cu privire la controalele sale oficiale sistematice efectuate asupra anumitor produse alimentare care proveneau din alte țări ale UE de fiecare dată când aceste produse alimentare erau introduse pe teritoriul țării, încălcând normele UE privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura conformitatea cu legislația privind furajele și alimentele și cu normele de sănătate animală și de bunăstare a animalelor[33].

Comisia a închis două proceduri de lungă durată de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în 2019:

[31] 2017/C 18/02: Comunicare a Comisiei: Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune.

[32] Articolul 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

[33] În ianuarie 2019, a fost trimisă o scrisoare de punere în întârziere, iar în iulie 2019 un aviz motivat. . În iulie 2020, a fost trimisă încă o scrisoare de punere în întârziere.

— Grecia: în legătură cu un deficit de personal alocat serviciilor responsabile cu controalele veterinare; și

— Portugalia: în legătură cu măsurile de prevenire a răspândirii în UE a nematodului lemnului de pin.

În 2019, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărât că Italia nu a prevenit în mod adecvat răspândirea suplimentară a organismului dăunător de carantină *Xylella fastidiosa* în Apulia[34].

În perioada 2019-2020, Comisia nu a sesizat Curtea cu privire la nicio cauză în domeniile care fac obiectul controalelor oficiale vizate de prezentul raport.

[34] Hotărârea pronunțată în cauza Comisia/Italia, C-443/18.

7
Sprijinul pentru țările UE

7.1
Rețele

Direcția pentru audituri și analize în materie de sănătate și alimentație găzduiește o serie de rețele și de grupuri de lucru formate din oficiali ai autorităților competente din țările UE și din Islanda, Liechtenstein și Norvegia pentru a discuta și promova punerea în aplicare a anumitor aspecte ale legislației UE.

Din 2008, două rețele s-au întâlnit periodic pentru a face schimb de experiențe cu privire la pregătirea, punerea în aplicare și raportarea planurilor de control naționale multianuale și cu privire la punerea în aplicare a sistemelor naționale de audit (NAS) privind controalele oficiale. În 2019 și 2020, rețeaua MANCP s-a reunit de șase ori, de două ori de la distanță. Reuniunile s-au axat în principal pe elaborarea și finalizarea celor două ghiduri privind pregătirea MANCP și a rapoartelor anuale ale țărilor UE. Au fost discutate, de asemenea, provocările și oportunitățile legate de punerea în aplicare a controalelor oficiale întâmpinate de țările UE în 2020 din cauza pandemiei de COVID-19.

Rețeaua MANCP a contribuit, de asemenea, la testarea versiunii electronice a modelului de formular tip pentru rapoartele anuale, instrumentul „raportarea anuală cu privire la controalele oficiale - AROC", pentru a ajuta țările UE să se pregătească pentru transmiterea acestei versiuni pentru prima dată în anul 2021.

Rețeaua NAS s-a reunit de trei ori în 2019 și 2020, o dată de la distanță. Reuniunile au facilitat elaborarea și finalizarea ghidului de efectuare a auditurilor în temeiul articolului 6 din Regulamentul privind controalele oficiale. Reprezentanții NAS și Comisia au făcut schimb de experiență cu privire la punerea în aplicare a programelor lor de audit în timpul pandemiei de COVID-19, concentrându-se pe bunele practici identificate.

În 2019 și 2020, rețeaua de puncte de contact naționale ale țărilor UE pentru protecția animalelor în timpul transportului s-a reunit de trei ori pentru a discuta despre indicatorii de bunăstare a animalelor pentru controalele transporturilor, transportul vițeilor neînțărcați, punctele de odihnă din țările din afara UE, transportul la temperaturi extreme și transportul animalelor cu ajutorul navelor de transport pentru animale vii. În 2020, punctele de contact naționale au finalizat actualizarea documentului de rețea privind navele de transport pentru animale vii.

În timpul primului val al pandemiei de COVID-19, rețeaua a jucat un rol important în coordonarea schimbului de informații pentru a evita reținerea camioanelor cu animale vii la punctele naționale de trecere a frontierei din cauza măsurilor de limitare a circulației.

Pentru a ajuta țările UE să remedieze deficiențele sistemului, Comisia a creat două grupuri de lucru care se ocupă de analiza formulării și de asigurarea respectării legislației în ceea ce privește produsele de protecție a plantelor (PPP). Reprezentanți din peste 20 de țări ale UE au participat la reuniunea grupului de lucru pentru analizarea formulării produselor de protecție a plantelor și la cele trei reuniuni ale grupului de lucru pentru asigurarea respectării legislației privind produsele de protecție a plantelor organizate de Comisie în 2019. Având în vedere prioritatea mai mare acordată evaluării Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor, grupul de lucru privind autorizarea și analizarea formulării a fost transferat unității de politici a Comisiei privind autorizarea pesticidelor, iar grupul de lucru pentru asigurarea respectării legislației a fost desființat.

În mai 2019, Comisia a organizat o reuniune comună a grupului de lucru dedicat Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor și a grupului de lucru pentru asigurarea respectării legislației privind produsele de protecție a plantelor, pentru a aborda aspecte de interes reciproc, precum și un atelier privind combaterea integrată a dăunătorilor (IPM). Obiectivul atelierului a fost de a ajuta țările UE să evalueze punerea în aplicare a IPM la nivel de fermă, pe baza experienței dobândite în timpul cursurilor „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” cu privire la IPM. În noiembrie 2019, grupul de lucru dedicat Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor a organizat o reuniune comună cu grupul de lucru privind statisticile agricole și de mediu, în cadrul căreia au fost abordate probleme de interes reciproc, în special în ceea ce privește elaborarea unor indicatori de risc armonizați mai utili. În noiembrie 2020, a fost organizată o reuniune a grupului de lucru dedicat Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor, axată pe aspectele tehnice ale evaluării și revizuirii directivei respective, care a început la sfârșitul anului 2019.

În decembrie 2020, autoritățile competente din țările UE au fost invitate, prin intermediul grupului de lucru dedicat Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor, să își prezinte opiniile cu privire la posibilele opțiuni de politică viitoare. În decembrie 2020, a fost semnat un contract pentru un studiu extern care să sprijine evaluarea directivei și pentru o evaluare a impactului posibilei revizuiri a acesteia. De asemenea, au fost întreprinse lucrări pregătitoare pentru un eveniment la distanță al părților interesate organizat de Comisie, programat pentru ianuarie 2021, precum și pentru o consultare publică online/(exprimați-vă părerea) pentru lansarea acestei

inițiative în ianuarie 2021. Mai multe detalii sunt disponibile pe site-ul de internet al portalului pentru o mai bună legiferare al Comisiei[35].

[35] Foaia de parcurs și rezultatele consultării publice.

7.2
O formare mai bună pentru o hrană mai sigură

„O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” (BTSF) este o inițiativă de formare a Comisiei menită să îmbunătățească punerea în aplicare a normelor UE privind alimentele, furajele, sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, agricultura ecologică și sistemele privind originea geografică (DOP/IGP/STG). Ea joacă un rol esențial în îmbunătățirea eficacității și fiabilității controalelor oficiale și în difuzarea cunoștințelor cu privire la legislația UE. Controalele Comisiei contribuie la identificarea nevoilor în materie de formare.

Programul BTSF din perioada 2019-2020 a cuprins o gamă largă de subiecte tehnice și o serie de sesiuni de o importanță deosebită pentru sistemele de control oficial. Printre ele s-au numărat:

- sistemele de audit și auditarea internă;
- asigurarea respectării legislației UE în domeniul sanitar și fitosanitar;
- frauda alimentară și comerțul electronic cu alimente;
- Regulamentul privind controalele oficiale;
- pregătirea pentru apariția focarelor și gestionarea acestora; sprijin pentru auditurile UE (pentru experții naționali); și
- rapoartele generale ale UE.

În 2020, a fost organizat un atelier privind urmărirea recomandărilor.

Au avut loc 200 de cursuri de formare în țările UE, în cursul anului 2019 și până în martie 2020, când a trebuit ca toate cursurile de formare cu prezență fizică să fie suspendate din cauza evoluției pandemiei de COVID-19. În 2020, contractele respective au fost modificate pentru a oferi formare virtuală, în măsura posibilului, iar toate contractele noi includ în prezent o componentă de învățare virtuală.

BTSF a introdus treptat formarea online pe parcursul anului 2020, utilizând săli de clasă virtuale și module de învățare online disponibile prin intermediul **Academiei BTSF**. BTSF își extinde oferta de învățare online și își traduce modulele existente în majoritatea limbilor oficiale pentru a se asigura că un număr cât mai mare de

persoane va avea acces la materiale de formare, indiferent de ceea ce se va întâmpla în viitor. De asemenea, academia pune la dispoziție un registru al resurselor de formare existente pe care oficialii din UE și din țări din afara UE le pot utiliza.

Pentru mai multe informații, a se vedea Raportul anual privind BTSF din 2019.

Concluzii

UE dispune de o legislație cuprinzătoare pentru a reduce la minimum riscurile pentru siguranță și problemele de neconformitate, de la fermă la consumator. Rapoartele anuale ale țărilor UE privind controalele oficiale demonstrează că autoritățile naționale continuă să își îndeplinească rolul prin monitorizarea și verificarea respectării de către întreprinderile aflate de-a lungul lanțului alimentar a cerințelor relevante ale UE și iau măsuri de asigurare a respectării legislației atunci când este cazul.

Introducerea unui model de formular tip pentru rapoartele anuale a facilitat colectarea de informații și date comparabile privind controalele oficiale ale țărilor UE în cadrul lanțului agroalimentar.

Prezentul raport și documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei furnizează o compilare a acestor date comparabile în cadrul unor statistici la nivelul UE pentru anul 2020. Aceste date vor permite, în timp, identificarea tendințelor în materie de controale și de probleme de neconformitate. Pentru 2020, statisticile pentru 26 de țări arată că au existat 16,8 milioane de entități care au făcut obiectul controalelor oficiale și că autoritățile naționale au efectuat peste 4 milioane de controale oficiale asupra entităților respective. Pe baza acestor controale, s-au identificat aproximativ 655 000 de probleme de neconformitate, ceea ce a condus la aplicarea a 388 000 de sancțiuni administrative și la desfășurarea a aproape 13 000 de acțiuni judiciare.

Întrucât modelul de formular tip a fost utilizat pentru prima dată, nu toate țările UE au putut să transmită toate datele în formatul solicitat. În urma notei orientative a Comisiei pentru completarea raportului anual, s-ar îmbunătăți și mai mult comparabilitatea informațiilor furnizate în casetele de text deschis.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport oferă detalii despre controalele oficiale efectuate de țările UE și despre controalele efectuate de Comisie în legătură cu cerințele UE referitoare la legislația privind alimentele și furajele, sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor. Rezultatele controalelor respective arată că țările UE dispun de sistemele de control necesare și că ele asigură, în general, niveluri de conformitate compatibile cu siguranța alimentelor și a furajelor și cu o piață internă sănătoasă a UE. Controalele efectuate de Comisie au identificat deficiențe ale sistemelor de control din unele țări ale UE și evidențiază posibilitatea îmbunătățirii sistemelor naționale de control.

Urmărirea sistematică de către Comisie a recomandărilor de audit arată că autoritățile naționale iau, în general, măsuri de corecție adecvate pentru a remedia deficiențele identificate.

Lucrând în parteneriat cu autoritățile naționale, Comisia continuă să sprijine țările UE pentru îmbunătățirea continuă a sistemelor lor de control oficial prin intermediul rețelelor și al inițiativei BTSF.

În cursul anului 2020, restricțiile impuse din cauza pandemiei de COVID-19 au reprezentat o provocare pentru autoritățile naționale și pentru Comisie în ceea ce privește finalizarea planurilor de control. Nivelul de personal și constrângerile legate de resurse au fost, de asemenea, menționate ca motive pentru care autoritățile naționale nu și-au pus în aplicare integral programele planificate. Restricțiile au condus, de asemenea, la o utilizare mai frecventă a mijloacelor pentru efectuarea controalelor la distanță. Aceste tehnologii și-au demonstrat valoarea și ar putea fi explorate în continuare.